

# บทที่ 1

## บทนำ

### ภูมิหลัง

นับแต่ได้มีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ได้มีการจัดระเบียบการปกครองแผ่นดินเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การปกครองส่วนกลาง และการปกครองส่วนภูมิภาค หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการปกครองอาณาเขตนั้นมีเมืองหรือหัวเมือง เป็นศูนย์การบริหารมีการจัดระเบียบ การปกครองภายในเมืองหนึ่ง ๆ ออกเป็นหน่วยการปกครองคือแขวง ประกอบด้วย ตำบล หมู่บ้าน ลักษณะการปกครองรูปแบบตำบล หมู่บ้าน ได้ใช้เป็นหลักในการปกครองสืบเรื่อยมา ในสมัยต่อมาเมืองต่าง ๆ บางเมืองได้ละเลยไม่ปฏิบัติพระราชกำหนดกฎหมายที่ระบุ จนทำให้มีการละเว้นการจัดรูปการปกครองให้มีผู้ใหญ่บ้านในระดับหมู่บ้าน คงมีแต่พนักงานปกครองระดับตำบลเรียกว่า กำนันเท่านั้นเป็นผู้ปกครองชั้นต้น อีกทั้งสถานการณ์บ้านเมืองในขณะไม่เอื้ออำนวย ทำให้บางครั้งหมู่บ้านไม่มีผู้ปกครอง ประกอบลักษณะการปกครองก็ไม่ได้มีระเบียบวางไว้เป็นที่แน่นอนแต่อย่างใด

ดังนั้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัวจึงได้ทรงพระราชดำริให้มีการฟื้นฟูการปกครองระดับหมู่บ้านขึ้นใหม่ เพราะทรงเล็งเห็นว่าการปกครองระดับนี้จำเป็นและสำคัญยิ่งในการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเป็นหน่วยการปกครองที่ใกล้ชิดกับราษฎรมากที่สุด โดยได้ทรงให้มีการทดลองจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน เมื่อ ร.ศ. 11 (พ.ศ. 2435) ที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งการจัดการปกครองตำบล หมู่บ้านใหม่ให้มีลักษณะแตกต่างจากเดิมหลายประการ คือ ให้ราษฎรพิจารณาเลือกผู้ใหญ่บ้านเองแทนการแต่งตั้งโดยผู้ตั้งเมืองดังแต่ก่อน สำหรับการบังคับบัญชาชั้นนี้ได้กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น การป้องกันการโจรกรรมและผู้ร้าย และกำหนดให้มีผลประโยชน์ตอบแทนบ้างกับงานในหน้าที่ ได้แก่ สิ้นลดค่านา ภาษีไม้ไผ่ ค่าเหยียบย่ำนารายการ ซึ่งความมุ่งหมายในการปกครองระดับหมู่บ้านก็เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้านซึ่งราษฎรเลือกสรรขึ้น โดยความยินยอมช่วยกันดำเนินกิจการในหมู่บ้านให้เรียบร้อย เป็นหูเป็นตาแก่ทางราชการที่จะช่วยสอดส่องดูแลทุกข์สุขของราษฎรทั่วไป ตลอดจนช่วยเก็บภาษีอากรผลประโยชน์ของแผ่นดิน ซึ่งสมควรได้จากราษฎร โดยธรรม เพื่อใช้ในกิจการบริหารงานของแผ่นดิน

นอกจากทดลองตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแล้วยังมีการศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยคุณภาพท้องถิ่นและความ เป็นอยู่ของประชาชน โดยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเสนาบดีคนแรกของกระทรวงมหาดไทยได้เสด็จออกตรวจราชการตามหัวเมืองต่าง ๆ และยังทรงมอบหมายให้หลวงเทศาจิตร เดินทางไปดูงานการปกครองของประเทศพม่าและมลายู หลังจากนั้นได้จัดประชุมข้าหลวงเทศบาล เพื่อปรึกษาคำเห็นและรับฟังข้อเท็จจริงของแต่ละท้องถิ่น เมื่อปรากฏว่าโครงการทดลองตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านประสบความสำเร็จด้วยดี จึงได้วางรูปแบบการปกครองระดับหมู่บ้าน ตำบล เรียกว่า การปกครองท้องถิ่นอย่างเป็นทางการขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในการปกครองประเทศ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตรา พระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ขึ้นใช้ทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) ข้อความและหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ของพระราชบัญญัตินี้ ได้ใช้เป็นหลักในการปกครองท้องที่ของประเทศสืบมา นับว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ได้กำหนดการจัดระเบียบตำบลและหมู่บ้าน จุดเด่นของกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านเป็นเพราะพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่จะให้ราษฎรมีโอกาสใช้สิทธิ์ในการปกครองตนเองด้วย

หลังจากที่ได้ประกาศพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 มาเป็นเวลานานประมาณ 17 ปี ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จึงได้ทรงประกาศยกเลิกและประกาศให้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับแทน (สำนักบริหารการปกครองท้องที่ ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน. 2547 : 1-2) จะเห็นได้ว่ากรมปกครองระดับตำบล หมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ถือกำเนิดและอยู่คู่ประวัติศาสตร์ไทยมาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน แม้จะมีชื่อที่แตกต่างกันบ้างในแต่ละยุคสมัย ยังคงมีบทบาทสำคัญมาโดยตลอด

การปกครองระดับหมู่บ้านและตำบลที่เป็นมาโดยกฎหมายพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 เป็นส่วนของการการบริหารส่วนภูมิภาค โดยผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าปกครองดูแล ตำบล หมู่บ้าน ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจมอบหมาย หากราชการมีงานหรือนโยบายอันใดก็จะมีการมอบหมายให้ผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องปฏิบัติจัดทำ เพราะราชการไม่อาจจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปทำการปกครองได้ทั่วถึงและเพียงพอ จึงได้กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่เป็นตัวแทน และเป็นหูเป็นตาของทางราชการ เป็นผู้นำนโยบายของรัฐไปแจ้งให้ราษฎรในตำบล หมู่บ้านทราบ และช่วยอำนวยความสะดวก นโยบายของรัฐให้กับราษฎรในเขตท้องที่ของตน ขณะเดียวกันผู้ใหญ่บ้านก็ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของราษฎร ในการติดต่อกับทางราชการ ผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นจุดเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างรัฐบาลกับประชาชนในชนบท

การควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยภายในและความมั่นคงปลอดภัยของประเทศในท้องที่ต่าง ๆ ก็ยังกระทำผ่านผู้ใหญ่บ้านเป็นสำคัญ (ไพโรจน์ พรหมสาส์น. 2538 : 2)

ความสำคัญของผู้ใหญ่บ้านนั้นมีใช้อยู่ที่ตำแหน่งที่ได้ตั้งกันมาเป็นเวลานานเท่านั้น แต่ตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อชุมชน ตำบล หมู่บ้าน ซึ่งจำเป็นจะต้องมีผู้นำเป็นผู้นำโดยธรรมชาติ และเป็นผู้นำโดยทางการในบุคคลเดียวกัน เป็นที่สามารถทราบข้อมูลต่างๆ ของตำบล หมู่บ้าน ได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่ประชาชนในท้องที่ให้ความศรัทธา เคารพนับถือ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ดังนั้นผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นบุคคลสำคัญและจำเป็นต้องมีอยู่กับสังคมไทยต่อไป

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 การจัดตั้งหมู่บ้านจะต้องเป็นชุมชนที่มีประชากรตั้งแต่ 400 คนขึ้นไป หรือมีบ้านจำนวนตั้งแต่ 40 บ้านขึ้นไป อยู่ห่างจากชุมชนประมาณเดิมประมาณ 6 กิโลเมตร และต้องได้รับความเห็นด้วยจากประชาชนในหมู่บ้านเดิม ส่วนตำบลนั้นได้กำหนดจำนวนประชากรตั้งแต่ 3,200 คนขึ้นไป มีหมู่บ้านตั้งแต่ 8 หมู่บ้านขึ้นไป และต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบลเดิม สำหรับผู้ที่รับผิดชอบสูงสุดในระดับหมู่บ้านคือผู้ใหญ่บ้าน และในระดับตำบลคือกำนัน และกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการได้มาของผู้ใหญ่บ้าน จากระยะแรกเป็นการเลือกตั้งโดยอ้อมมาเป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในปัจจุบัน และมีวาระดำรงตำแหน่งวาระละ 5 ปี

สำหรับอำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ได้กำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ ของผู้ใหญ่บ้านไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. บทบาททางด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร
2. บทบาททางด้านการที่เกี่ยวกับอาญา
3. บทบาททางด้านงานทะเบียน
4. บทบาททางด้านการพัฒนาตำบลและการส่งเสริมอาชีพราษฎร

จากบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายดังกล่าว การปฏิบัติงานจะได้ผลหรือไม่ได้ผลนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถ ความเสียสละ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเป็นสำคัญ ถ้าหมู่บ้านใดได้ผู้ใหญ่บ้านที่ดี ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของหมู่บ้านนั้นให้มีประสิทธิภาพ คณะบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งมีส่วนในการพัฒนา คือ ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่การปกครองในระดับตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งหน้าที่ของ

ผู้ใหญ่วัยเป็นหน้าที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่วัย จึงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ทั้งด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ของราษฎร ด้านการที่เกี่ยวกับอาญา ด้านงานทะเบียนด้านการพัฒนาตำบลและ การส่งเสริม อาชีพราษฎร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษา บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของผู้ใหญ่วัย ในอำเภอเสลภูมิ โดยมุ่งเน้นศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทการพัฒนาท้องถิ่น เปรียบเทียบ บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นตามสถานภาพส่วนบุคคล ข้อเสนอแนะในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการปกครองของท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของผู้ใหญ่วัยในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของผู้ใหญ่วัยในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาดำรงตำแหน่งต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาท้องถิ่นของผู้ใหญ่วัยในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

### สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของผู้ใหญ่วัย ในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ระดับปานกลาง
2. ผู้ใหญ่วัย ในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มี อายุ ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาดำรงตำแหน่งต่างกัน มีระดับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน

### ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ใหญ่วัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ในปี พ.ศ. 2549 18 ตำบล 217 หมู่บ้าน จำนวนผู้ใหญ่วัย 217 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 217 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาวิจัยจำนวน 140 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้หมู่บ้านเป็นหน่วยการสุ่ม

### 3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

3.1.1 อายุ

3.1.2 ระดับการศึกษา

3.1.3 ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ได้กำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไว้ 4 ด้าน ดังนี้

3.2.1 บทบาททางการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร

3.2.2 บทบาททางการที่เกี่ยวกับความอาญา

3.2.3 บทบาททางด้านการงานทะเบียน

3.2.4 บทบาททางการพัฒนาตำบลและการส่งเสริมอาชีพราษฎร

4. ระยะเวลาที่ศึกษาวิจัย ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาศึกษาวิจัยเริ่มจากเดือน มีนาคม 2550 ถึงเดือนพฤษภาคม 2550

### นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง ผู้นำที่ประชาชนเลือกเข้ามาให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. บทบาทการพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง พฤติกรรมของผู้ใหญ่บ้านที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ชุมชน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ซึ่งประกอบด้วยด้านการปกครองและรักษาความสงบ

เรียบร้อยของราษฎร ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา ด้านงานทะเบียน ด้านการพัฒนาตำบล และการส่งเสริมอาชีพราษฎร ของผู้ใหญ่บ้านในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

### 3. บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร หมายถึง

การรักษาความสงบและป้องกันทุกภัยของประชาชน การควบคุมดูแลหมู่บ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผน เมื่อมีสาธารณภัยเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ การขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อประชาชนในท้องถิ่นประสบสาธารณภัย การแจ้งประกาศของทางราชการให้ลูกบ้านทราบ การจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยถูกสุขลักษณะ การเป็นธุระรับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรมารายงาน นายอำเภอทราบเพื่อแก้ไข การกระทำตนให้เป็นแบบอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ การแจ้งเตือนภัยและให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัย การเรียกประชาชนในท้องถิ่นออกติดตามและเข้าระงับเหตุร้ายที่เกิดขึ้น การแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เมื่อมีเหตุควรสงสัยว่าจะเกิดเหตุการณ์จลาจล ฆ่ากัน ปล้นทรัพย์ จะต้องให้คำตักเตือนประชาชนในท้องถิ่นที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ การจัดประชุม คณะกรรมการหมู่บ้าน ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ การเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากทางราชการ การติดตามผลการดำเนินงานในหมู่บ้าน การสอดส่องดูแลประชาชนในหมู่บ้าน ไม่ให้เล่นการพนันและซื้อขายยาเสพติดสิ่งให้โทษ การรายงานเหตุการณ์ที่เป็นภัยต่อประชาชนในหมู่บ้านการจับกุม ปรามปราม ผู้บุกรุกทำลายป่าหรือสาธารณประโยชน์ การส่งเสริมและสนับสนุนและการป้องกันความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน

### 4. บทบาททางด้านการที่เกี่ยวกับอาญา หมายถึง บทบาทการประชาสัมพันธุ์

ข้อกฎหมายเบื้องต้นให้ประชาชนทราบ การรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเมื่อเกิดเหตุการณ์ การกระทำผิดกฎหมาย การแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเมื่อเกิดเหตุร้ายในพื้นที่รับผิดชอบ การให้คำปรึกษาหารือและระงับข้อพิพาทของประชาชนในท้องถิ่น การแจ้งความเมื่อทราบว่ามีกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน การจับกุมผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิดกฎหมายนำส่งเจ้าหน้าที่ การจัดการตามคำสั่งให้ค้นหรือให้ยึดทรัพย์สินของเจ้าพนักงาน ที่ทำผิดกฎหมาย การกำหนดแนวทางในการป้องกันทรัพย์สินของประชาชนในท้องถิ่น

### 5. บทบาทด้านงานทะเบียน หมายถึง บทบาทการเป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด

การตายและย้าย ที่อยู่ การแจ้งให้ผู้มีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ ไปขึ้นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนทราบ การแจ้งให้ผู้มีอายุถึงเกณฑ์ที่จะต้องขึ้นบัญชีทหารกองเกิน ไปขึ้นบัญชีกองเกิน

การเป็นผู้รับรองความเกี่ยวกับความประพฤติและหลักฐานของผู้ขอมิและใช้อาวุธปืน การเป็นพยาน บุคคลรับรองผู้ประสงค์ขอจดทะเบียนสมรส ทะเบียนหย่า ทะเบียนครอบครัวอื่นๆ การสำรวจ จัดทำบัญชีสัตว์ที่ยังไม่ได้ทำตัวรูปพรรณสัตว์ การจัดทำทะเบียนต่างๆ ให้เป็นปัจจุบันและแจ้ง ต่อทางราชการ

6. บทบาททางด้านการพัฒนาตำบลและการส่งเสริมอาชีพของราษฎร หมายถึง บทบาทการตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของประชาชน การเชิญชวน ประชาชนร่วมกิจกรรมในการพัฒนาที่สาธารณประโยชน์ให้สวยงามในโอกาสต่างๆ การดูแล มิให้บุคคลใด บุกรุก ครอบครอง ทำประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ในท้องถิ่น การสำรวจ เร่งรัดจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และแนะนำประชาชนไปเสียภาษีการให้การสนับสนุนและ ส่งเสริมกลุ่มเยาวชนและกลุ่มสตรี การให้การสนับสนุนและส่งเสริมศูนย์การศึกษาเด็กปฐมวัย การให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ การจัดทำแผนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนในด้าน การเกษตรกรรม

**ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**

ข้อเสนอนี้ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทั้งในด้านการปฏิบัติตามบทบาทการพัฒนา ท้องถิ่นของผู้ใหญ่บ้าน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะจะใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอเป็นแนวทางให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงการปฏิบัติตามบทบาทการพัฒนาท้องที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป